

University of Mumbai
Department of Lifelong Learning Extension

CERTIFICATE

Name of the Student: PEDANEKAR PRATHAMESH AKARAM

Name & Address of the College

ARTS & COMMERCE COLLEGE PHONDAGHAT
TAL. KANKVALI DIST. SINDHUDURG-416 601

Name of the Project Report in Which Student had Enrolled: SWS / CP

Title of the Project in Report:- WORLD VISION

Submitted to Department of Lifelong Learning Extension

Sign of Student

Sign of field work Teacher

Sign of field Co-ordinator

Sign of Principal

Principal
Arts & Commerce College
Phondaghat, Tal. Kankvali, Dist. Sindhudurg

Sign of the Director, DLLE with seal

अनुक्रमिका

क्र.सं.	तपशील	पृ.सं.
1)	सामिप्राम	1
2)	गुी विकास कामि सहागी डल शाले?	2
3)	अनेन पानडीवरील कार्यक्रम	3-4
4)	समालू पानडीवरील कार्यक्रम	5
5)	परंपारिक विकास कामि मापूर्वी सहागी होणे का?	6
6)	या विकास कामिविषय गुमच्या ठेपेला काय होयिए	7
7)	ठेपेला पूर शाल्या डल?	8
8)	गुमच्यासमोर कुठल्या समस्या शाल्या?	9
9)	विकास कामिनील कार्यक्रम काडडान डल?	10
10)	गुमी कार्यक्रम डले रावतेत	11
11)	मुलाखत - 1	17
12)	मुलाखत - 2	19
13)	विकास काय उपक्रमातून गुमी काय शिकलान	14
14)	समाल कामिसमये विकास कामिने येगडान काय	15
15)	विकासकामिच्या प्रगतीसाली गुमी काय काडडान?	20
16)	निबध	23
17)	खेरा.	24

आमिप्राय

मी. कुमार प्रभुमेश ठाकुराम पेडणेकर, तृतीय वर्ष
कुला शांति तालीज्य महाविद्यालय फांडाघाट या महाविद्यालयान्त
सिकुत शालून मी यावर्षी 2016-17 च्या शालीतन शक्यमान विस्तार
विभागातले सहभागी झाले आहे.

मुखंड विद्यापीठाच्या " शालीतन शक्यमान विस्तार
विभाग " संघालाक डॉ. दिलीप पाटील यांनी हा विस्तार कार्य
विभाग ठाकुरामच्या महाविद्यालयान्त सुरु केल्यावरून सर्व प्रथम मी
त्याचे आभार मानतो.

तसेच ठाकुरामच्या महाविद्यालयान्त प्रचारक डॉ.
रोड्डे सर यांनी हा विभाग महाविद्यालयान्त सुरु केल्या
परवानगी दिल्यावरून मी त्याचे मनापासून आभार मानतो. तसेच
या विभागाचे कार्यरीतक सांगोडे सर त तसेच जायकाउ सर
सर यांनी शाळाला या विभागाची माहिती देऊन यात सहभागी
होण्याची संघी दिल्यावरून मी त्याचे खुद्द मनापासून आभार
मानतो.

तसेच या विभागाचे वेग संमलनक प्रा.श्री. पाटील
सर यांनी शाळाला हेर वेळी माहिती दिल्यावरून
तसेच याच ते मागवताने केल्यावरून मी त्याचे ही मनापासून
आभार मानतो. तसेच विद्याथ्यांनी व्यवस्थापन कु. सायली
शिंदे आणि कु. स्नेहल सांगत यांनी मोठे मागवताने केल्यामुळे
मी त्याचे आभार मानतो.

DLE Seal and Signature.

मी विस्तार कायती का सहभागी झालो ?

आमच्या महाविद्यालयात शास्त्रीय अभ्यास विभाग विभागा कार्यरत असल्यामुळे या विभागाद्वारे वेगळे कुठिते मिळता येईल या हेतूने मी या विभागात सहभागी झाली. नवीन काहीतरी मिळण्याची आवड स्वभावाने असते मलाही आहे. मला योग्य-कार प्रशासन समाज सेवा करणे मला समाज सेवेची आवड आहे. तसेच मला जनजागृती करणे येईल. तसेच स्वतःचे प्रतिष्ठे वृद्धिसाठी खोटी मिळत या उद्देशाने मी या विभागात सहभागी होऊन येत आहे.

तसेच हा उपक्रम मुंबई विद्यापीठातर्फे असल्याने शासनाला या विभागात सहभागी होऊन एक नवा अनुभव होत येईल म्हणून मी या विभागात सहभागी झाले. तसेच मला कुठिते विषयी अधिक माहिती जाणून घेण्याची इच्छा असल्याने, व या माहितीच्या माध्यमे योग्य त्या कार्याची निवड करणे येईल या हेतूने मी या विभागात सहभागी झाले.

ऑनलाइन पाठ्यवरील कार्यक्रम

क्र.सं.	कार्यक्रम	विषय	दिनांक	ठिकाण	संस्था
1)	विभागाची ओळख		24-07-16	फोंड्यात ऑनलाइन	
2)	प्रथमवर्ग मासिकीकरण कार्यशाळा कुडाळ ऑनलाइन	परिचय व सहाय्य काम करावे.	11/8/16	कुडाळ ऑनलाइन	
3)	विद्यार्थी व्यवस्थापक व प्रोजेक्टची निवड	C.P. APV-SWS. P.EC.	12/8/16	फोंड्यात ऑनलाइन	
4)	प्रोजेक्ट माहिती कार्यशाळा वाडूर सर.	C.P. प्रोजेक्ट. PEC, SWS, APV.	13/8/16	फोंड्यात ऑनलाइन	
5)	लागूना विज्ञान	-	14/8/16	फोंड्यात ऑनलाइन	
6)	डेढी विज्ञान	-	16/9/16	फोंड्यात ऑनलाइन	
7)	द्वितीय वर्ग मासिकीकरण कार्यशाळा, कुडाळली.	कुडाळली सहाय्य निमोपन	21/10/16	कुडाळली ऑनलाइन	
8)	विद्यार्थी मासिकीकरण कार्यशाळा	उद्देश्य महत्त्वाचे निमोपन	23/10/16	फोंड्यात ऑनलाइन	
9)	संविधान दिन	-	26/11/16	फोंड्यात ऑनलाइन	

No.	Activity	Topic	Date	Status	Remarks
10	Sri Sankar Mahadikar - Padiya Kar		17/12/16	Completed	
11	Panchajanya	Sankar Mahadikar	22/12/16	Completed	
12	Maharaj Mahadikar Padiya Kar	Prabhu	9/1/17	Completed	
13	Kumar Mahadikar Prabhu	C.P. Kar Kumar	18/1/2017	Completed	

समाज पाठकीवरील कार्यक्रम

क्र.सं	कार्यक्रम	होम / नाही	दिनांक	ठिकाण	विषय	संख्या	संख्या
1)	संविधान दिन (रॅली)	होम	26/11/18	फोंडाघाट	हक्काविषयी जागृती	होम.	40
2)	मुलाखती	होम.	29/11/18	फोंडाघाट	-	होम.	1
3)	कुटुंबाविषयी शोधन जाऊन माहिती दिती	होम.	29/11/16	शांति फोंडाघाट हायस्कूल	कुटुंबाची माहिती दिती	होम	10
4)	प्राथमिक शाळेमध्ये माहिती दिती	होम	5/2/17	प्राथमिक शाळा फोंडाघाट	कुटुंबाची माहिती देणे	होम.	10
5)	प्रदर्शन	होम		कुतेकर शाळा	कुटुंबाची चर्चा प्रदर्शन	होम	40.

पारंपारिक विज्ञान कुशलतापूर्वी सहभागी होना
क्या?

जली, कृषि या विभागाद्वारा माहिती गलत्याने या विभागाची कार्ये आणि कामे नव्हती. परा माहिती झाल्यावर समाज क्षेत्राच्या ओढ-निमिषा झाल्याने तसेच इतर विभागांना या विभागात सहभागी झालेले पाहून नव-नवीन कार्यक्रम कुलागा पाहून ते प्रकल्प कुलागा पाहून मला यात सहभागी होण्याची आवड निर्माण झाली. माहिती ही माहितीत अत्यंत विज्ञान विभागात सहभागी झाले.

मा विस्तार कार्यनिष्ठता गुणवत्ता अपेक्षा काय होत्या ?

मा विस्तार कार्यनिष्ठता माझ्या कठी अपेक्षा होत्या त्या पुढील प्रमाणे.

- 1) मला समाज सेवेची संधी मिळेल.
- 2) मला परमात्म्यात सहभागी होणे येईल.
- 3) मला योग्य ठरले व्यालपीठ मिळेल.
- 4) माझ्यातील कुला-गुणांना । सुद्धा गुणांना वाढ मिळेल.
- 5) माझा व्यक्तीमत्त विकास घडेल.
- 6) मला कुरीत्यांची संधी मिळेल.
- 7) गुणावंत शिराड्या व विनाश्यांच्या सानिध्यताने राहता येईल.
- 8) मा विस्तारावाचक शतकी संपर्क साधता येईल.
- 9) ठगेत बुद्धिमत्त व्यक्तीचे मार्गदर्शन मिळेल.
- 10) मला माझा माझा समाजाची. नियत्या परिक्षणीची शक्ति संपर्क येईल.

अपेक्षा पूर्ण ज्ञान्या का है

शोभा ज्ञान्या, शोभा जाती, ज्ञान्या अपेक्षा राहिल्या
 भावेन ज्ञान्या एकद्वेष पूर्ण होतील याची मला आशा आहे.
 ज्ञान्या पूर्ण होण्यासाठी मला माझ्या मार्गदर्शक शिरोधार्या
 सहाय्य वक्तृत्व प्राप्त होईल. व माझ्या सर्व अपेक्षा
 पूर्ण होतील.

પ્રમુખ સમીક્ષક દ્વારા સમીક્ષા અભિપ્રાય

સમાજના કામ કરવાના ભેદના આધારે મન
 સમજાવવા સમાજના કોઈ પણ ક્ષેત્રે નહીં માત્ર
 વધી કાર્યકર પ્રોજેક્ટ નિર્માણ માટે. આ સંદર્ભમાં માટે
 કોલેક્ટર તથા કૃષી મિત્રતાથી અભિપ્રાય આપી સમીક્ષા
 નિર્માણ કાર્ય માટે પ્રોજેક્ટમાં મના કાર્યકર કુલોત્પા
 વ્યવસ્થાનક પાલન બંધ કરાવે. પુસ્તક નિર્માણ એવા
 પાલન પ્રમાણ કામ વિચારવું. કોલેક્ટર પ્રમાણ કામ
 વિચારવા અભિપ્રાય સમીક્ષા નિર્માણ કાર્ય.

વિચાર કાર્યાત્મક કાર્યક્રમ આવડતા કા ?

હોય તો વિચાર કાર્યાત્મક કાર્યક્રમ કા
 આવડતા કારણ યા કાર્યક્રમમુલે માણ વ્યક્તિમત્ત
 વિકાસ ઇચ્છાત મલ જાતી માણની કુલકુલોના
 વા મિલના આજીવન અવચન વિચાર વિચારીતી જો
 પ્રકર સમાનામયે કુદાકા ઇકુ એવાની રાવરી
 જાના ત્યા સમાજ હોના એને તલે સમાનામયે
 કામ કુવાલની સંધી પ્રાપ્ત હોને યા વિચાર કાર્ય
 કાર્યક્રમ વા કાપો પામી વિચાર સમાનામયે પાલુ
 રાકી મળુ મળા હે. કાર્યક્રમ કા આવડતા

तुम्ही समाधानी आहात का?

होय, मी समाधानी आहे. कारण या विभागात
 मला समाधान उत्कृष्ट काम करवा आते. मला आपले
 विचार मांडण्याची पोटवरीना आहे. माझ्या ज्या अर्थ
 होत्या त्या युद्ध करवा आल्या अनेक पाठ्यांच्या एखादी
 मांडवरीन माहित मी या प्रथम वर्षी जो करित
 प्रोब्लेम निवडला आहे. आहे. त्या विषयी मला
 योग्य न मांडवरीन हे माहित म्हणून मी आप
 समाधानी आहे.

ਪੁਨਫ਼ਾ ਲਾਹਮਾਗੀ ਚਲਾਮ ਓਃ

ਓਃ. ਓਲਾਮ ਏ ਮਾਮ ਨੁਨੀਯ ਵਰ ਓਲਾਮਾਮੁਓ
 ਮਲਾ ਖਾ ਓਲਾਮਾਮ ਓਲਾਮਾਮ ਵਿਲਾਮ ਵਿਲਾਮਾਮ ਪੁਨਫ਼ਾ
 ਲਾਹਮਾਗੀ ਓਲਾਮ ਖੇਲਾਮ ਨਾਹੀ ਨਾਹੀ ਮਲਾ ਲਾਹਮਾ
 ਮਿਓਲੀ ਨਾ ਮੀ ਪੁਨਫ਼ਾ ਲਾਹਮਾਗੀ ਓਲਾਮ.

गुड्री कार्यक्रम कुले रावतमान ?

मी कु. प्रयोगे भाडु काम पेडोकर एन 2016-17 या शैक्षणिक वर्षात तृतीय वर्ष वाणिज्य या शाखे शिबू गौरे आपल्या कला आणि वाणिज्य महाविद्यालय फुडेंधात या महाविद्यालयाने आयोजित होणारा विचार विभागाच्या वतीने कुठार प्रोजेक्ट आपल्या प्रकल्प SWS प्रकल्प रावतमान माने. त्यापैकी मी कुठार प्रोजेक्ट हा विषय निवडला त्यासाठीच आवश्यक ती माहिती मी कुठार कुलाच्या कार्यालय जाईल मिळवि मिळविणे सादर मी 19 फेब्रुवारी रोजी कुले

विशार काम उपक्रमानुसुही काम शिक्षण

आजीवन अध्ययन विना विशारानुसुही कामानुसुही
 कुही शिक्षण मिळते. ही या विशारानुसुही करिण प्रोपेक्षी
 गिण कुही कलून माणून मना करिण प्रोपेक्षी कुना
 निर-कुही कलून म व कुवाण निरिण ई प्रिणयण
 मिळते. कानेन लालयण कुले लामारे जाव हे ही शिक्षण
 आन. समाजातील लोडण आपले विशार कुले पळून
 ल्याव याचे शान मिळते.

अध्याप विशार काम विशारानुसुही उपक्रमानुसुही
 अनुसुही शान उपयोगी कशा गोष्टी कलयण व शिक्षण
 निरिण.

समाज कृषिमे विनाक कृषिमे योगदान कृषि:

आजीवन मेखमन विनाक विभागाधीन कृषिमे
महाविद्यालयांत SWS, CP, PEC, व APY मे प्रकल्पाची निवड कुळ्यात
आली. माझे कामकाज मे सुपुर्णा कृषिमे प्रोपेक (CP) ची निवड
कुळ्यात आली आम्हा 25, 25 दिवसा आंचि 200 (CP) प्रकल्पात
होते. मात दोन दिवसाची कातकापुत्र, नर इनर 48 दिवसाची
होते. मा 48 दिवसाच्याची प्रोपेक 2 कृषिमेची माहिती मिळोत
दिवसाच्याची मिळोतका कृषिमेची माहिती ह्या दिवसाच्या,
वाचनालाती असाव्यात वेळ्यात आली.

मापुर्णाचे माहिती कातकापुत्रा चार्जे मेवनि देवीत
भरविण्यात आले.

मापुर्णाचे दिवसाच्याची मे कृषिमेची माहिती आलेय
दिवसाच्याला देव्यात आली. ज्या दिवसाच्याची ही माहिती
मिळोती मांका एताना कायदा होतिया प्रोपेक इनर
दिवसाच्याची देवीत होत. नलेय समाज प्रोपेक कुळ्यात
आलेय उपक्रम आदी कातकापुत्र नलेय समाज कातकापुत्राची दिन,
कातकापुत्राची दिन, नोडकापुत्राची दिन, माहिती कातकापुत्राची,
कातकापुत्राची ह्या मेवनि देवीत, मिळोतका सुतकापुत्राची, कातकापुत्राची
कातकापुत्राची कातकापुत्राची समाजातील 10% नोडकापुत्राची जरी
माझे कामकाज कुंते नरी आजीवन मेखमन व विनाक
विभागाधीन कायदा एतानाच मेवनि देवीत आला होत
मेवनि देवीत ने वयात वेळ्यात नरी.

विश्वास - कुश्चिचा प्रगतीसाठी तुम्ही कुच लावात ?

शालीवन शाखमन विभागे विभागा ' हा समाजातील शंभूभागासक्ये जाडुन व्यापुड प्रमाणात कार्य कुच आहे. शनेकु स्वामाजिक प्रशनांचे नलेच समल्याने निरलन कुचयाने कार्य या विभागादुवे कुने जाणे या विभागे कुश्चिचा प्रगतीसाठी शनेकु व्यक्तिये ससकुच मिशुने मससकु आहे. नलेच यानु शिष्टिकुशायकु विद्यालयी विभागे कुश्चिचा प्रगतीसाठी ससकुशु कुलना पाणिने. नलेच या विभागे कुश्चिचा प्रगती यांगन्याप्रकुदे होकु ससकुने.

शालुच कुश्चिचा मोठ्या प्रमाणासक्ये पाणीशेकु शंभुसकुशु शिष्टुचाल ससकुशुशु हाया शसु शनेकु समल्याने सामादे जाते लाडते. या समल्या पूर कुचयानाठी विभागे कुश्चिचा प्रगतीत वाड होवे शससकु आहे. यानुशु सनानी मिशुन या शालीवन शाखमन विभागे विभागे कार्य प्रुचाल ससकु कुचो ससकुने आहे. समल्यासक्ये ससकुशु ससकु शाली ससकुशु प्रुचालीन कुचयानु शससकुशु या समल्याने विभागे कुचो शससकु आहे.

रहाय्यक शिराक

जावि !	भार विजय सांवा
पता !	दु.पो जातवली, गा. कुातवली. जि. लिंखुदु
शैक्षणिक पात्रता !	M.A. B.ed
कालावधी	२ वर्षे
कॉर्स	M.S.C.E.T.
कॉर्स फी	३०००
शैक्षणिक संस्थेची नावे	ब्रिटीश कुातवली
भाषयम	इंग्ली. मराठी
डाक्यालय नम	इंग्ली. मराठी
परिक्षा पधा	S.S.C. M.S.C. M.A. B.ed
पद	रहाय्यक शिराक
मासिक उपेका !	५००००

* रोगी आयुष्यकीन हेतुचे लक्षे *

आंतापत्रेन लोक्ष्वा २५१ पत्रेन दिग्वा.

आंत्सना विषय - २०००

आंत्सना खेड - ३०००

आंत्सना लक्ष्मी - ३५०० व ४०००

पत्रेन पत्रेन - ४०००

आंत्सना पत्रेन - ३५००० मी.

लक्ष्मी १२००० या पत्रेन कुर्वाण आहे.

२००० या पत्रेन जोड देना कुर्वाण कुर्वाण आहे.

आंत्सना मोहन लक्ष्मी विद्यालय येथे कुर्वाण आहे. कुर्वाण मोहन लक्ष्मी कुर्वाण आहे वर्ये लक्ष्मी.

आंत्सना पत्रेन

विद्यालयाची मंत्रीचे आयुष्यकीचे लक्ष्मी लक्ष्मी आहे.

लक्ष्मी लक्ष्मी लक्ष्मी ३००० लक्ष्मी लक्ष्मी लक्ष्मी

लक्ष्मी लक्ष्मी लक्ष्मी लक्ष्मी लक्ष्मी लक्ष्मी लक्ष्मी

लक्ष्मी लक्ष्मी लक्ष्मी लक्ष्मी लक्ष्मी लक्ष्मी लक्ष्मी

लक्ष्मी लक्ष्मी लक्ष्मी लक्ष्मी लक्ष्मी लक्ष्मी लक्ष्मी

लक्ष्मी लक्ष्मी लक्ष्मी लक्ष्मी लक्ष्मी लक्ष्मी लक्ष्मी

लक्ष्मी लक्ष्मी लक्ष्मी लक्ष्मी लक्ष्मी लक्ष्मी लक्ष्मी

लक्ष्मी लक्ष्मी लक्ष्मी लक्ष्मी लक्ष्मी लक्ष्मी लक्ष्मी

लक्ष्मी लक्ष्मी लक्ष्मी लक्ष्मी लक्ष्मी लक्ष्मी लक्ष्मी

लक्ष्मी लक्ष्मी लक्ष्मी लक्ष्मी लक्ष्मी लक्ष्मी लक्ष्मी

लक्ष्मी लक्ष्मी लक्ष्मी लक्ष्मी लक्ष्मी लक्ष्मी लक्ष्मी

लक्ष्मी लक्ष्मी लक्ष्मी लक्ष्मी लक्ष्मी लक्ष्मी लक्ष्मी

लक्ष्मी लक्ष्मी लक्ष्मी लक्ष्मी लक्ष्मी लक्ष्मी लक्ष्मी

बचत गट

* सहयोगिनी *

- नाम :- श्रेया सदानंद हिंकेकर
- पत्ता :- मु.पो. फोंडाघाट (मनगरी) ता. कुण्डवली
- शिक्षण - 12 वी पास
- शैक्षणिक पात्रता - 10 वी 12 वी पास
- पद :- सहयोगिनी (बचत गट व्यवस्थापन)
- कुटुंबाचे स्वरूप - गणपतीची मूदलिंगा राहुगिण कुल
भावा राजगावचा सही उपलब्ध
कुणो.

- व्यवसायिक कार्य - LIC व RD चे काम पाहणे.
- संस्थेचे नाव - सिडणी लोक संपलिन साधन डेव
कुण्डवली.
- संस्थेचे ठिकाण :- कुण्डवली

नया गठनातन महत्वाचे रपे.

नया गठनातन वेगवेगळे प्रसिद्धा दिले जाणे.
 कुठ्या पालन शैली - नवी पालन शैली लागू
 दालची वाजिणे, वेगवेगळे प्रकारे कुठ्या धान्ये
 रांगोळी कुठ्या शिबुवाकुण व्युत्पन्न पालन वाजिणे.
 नया कुठ्या पालन शिबुवाकुण कुठ्या ठाने व
 वेगवेगळे प्रसिद्धा जावती पालन शैली नया गठनातन
 नया गठनातन दिले जाणे.

मांचाकुठे नया गठन पालनवाचे कुठ्या ठाने.

मांचे 70 नया गठने कुठ्या पालन.

समाजातील गठने लोकांविषयी वेगवेगळे आयुष्ये
 समाजे वेगवेगळे त्यांना हा पेशा मिळण.

नया गठने कुठ्या पालन वेगवेगळे मिळविण्याची वेगवेगळे
 पालन शैली. नवी पालन शैली कुठ्या पालन शैली
 वेगवेगळे कुठ्या पालन शैली वेगवेगळे पालन शैली.
 समाजे वेगवेगळे गठने पालन शैली. समाजातील
 त्यांच्या वेगवेगळे पालन शैली मिळणे.

शेरा

आजीवन अध्ययन व विज्ञान विभाग या विभागा
 सहभागी लाभार्थी मला फार आनंद होत आहे. लाभार्थी मला
 समाजातील योग्य व्यक्तीची संवाद साधना आणि या
 विभागाची प्रवेश फी इ. प्रमाणानुसार कुणी कुठ्याही अति
 लाभार्थी होऊन गुण आणून सहभागी होतील ज्या
 महाविद्यालयामध्ये हा विभाग सुरू नाही या महाविद्यालया
 मध्ये हा विभाग सुरू करावा याबाबत विद्यार्थ्यांना सामाजिक
 कामकाजाची जाणीव येईल.

[Signature]
 विज्ञान कार्यशाळा
 आहे

[Signature]
 शेरा
 आहे

[Signature]
 विद्यार्थी प्रतिनिधी
 आहे

[Signature]
 PRINCIPAL
 Arts & Commerce College
 Phendurhat Tal. Karjat Dist. Solapur

अंधश्रद्धा निर्मूलन

युवक संघोतील आंदोलन.

राष्ट्रविलासा शिकवणे वाचनात कुमीत हाताना, पैसात
 सोमालिया, कायदेशि, मेकानिक व पाश्चिम निर्मूलन ह्यांनी प्रतिकूल
 परिस्थितीत सामना करून त्यान आठवती स्थितीत घडवून
 आणण्याचा प्रयत्न करत आहे. त्याप्रमाणे भारतीय समाज
 अंधश्रद्धा हाते वर्षोपासून मातुठवारी अंध-श्रद्धेची कुड
 कुमी कुळामातारी कुलेने प्रयत्न करताना होता. विज्ञान येत
 भारतीय समाज हाते धर्म, पंथ, जाती, ली, पंथ
 यात अंधश्रद्धा हातून आणून फार पूर्वीपासून समाजात
 वर्तमान, जातिभेदाची कुडे करत गेली. त्यामुळे समाजात
 विभक्तीची वेरी निर्माण झाली, निर्माण झालेली वेरी कुमी
 कुळामातारी स्वातंत्र्य, पूर्व कुळामातारी महत्त्वा कुले, राष्ट्रीय शि
 मतेचा, हा मांडवकुट, म. गांधींनी हादी महाविप्लवतीची त्यांचे
 शत्रुत्वाचा अनापयान प्रयत्न कुले. परंतु, त्यांना म्हणते तसे
 अंध श्रद्धा हाते लुटी आहे. परंतु हाते म्हणता येत नाही कुळी
 अंधश्रद्धाचा जाताना वर्तमान ही विभक्तीची वेरी हाताना
 टिकून आहे. कायद्याने जाही ती नष्ट झाली. हातानीतरी
 प्रयत्न यावढारी लक्ष्यात त्यांचे विप्लव हातुकुळा कुले
 जाते. हा प्रयत्नातल्या विषय कुलेत तसे परत लक्षात, तसे
 अंधश्रद्धा कुळीत ही. वातावरण कायदेशिचा युवावर्ग,
 शिकवणे विभागाची व कुलीने बदलते गेते लक्षात. त्यांचा
 युवावर्ग कुळीत फाटता गेला लक्षात, त्यांचा अंधश्रद्धा संध
 कुळीत लक्षात लक्षात.

समाजात तसे निर्माण कुळीत समाजात जातेच्या
 अंधश्रद्धेचा फाटला समाजातील विभागाची संध आहे व.
 त्यामुळे अंधश्रद्धेची विषयी विज्ञान प्रयत्न जातिलक्षण ह्या

सामाज्य ज्ञाना कुलनी एतन आहे. दीर्घा सुवादापीना
 सामाजिकीन कुमी प्रनिधिनांच्या वदेवत लक्षिणांचे विखन येते ही
 119 सामाजिक रोगनिधि आहे. एतन एतनिनांच्या बागुनांचे
 ऐप घेना. बागुनांचे बावली एतनांचे कुम कुदिन आहे.
 बापना एतनेच्या एतनांचे एतना सामाजिकी सुवादापीना
 एतन कुदिन आहे. निनाजनी देवाची ज्ञान कुम कुदिना
 एतन आहे. ते कुम सामाजिकीन सुवादिने बागुनांचे
 कुमो बावळु आहे. मून, मग, मग, एतनांचे एतनी
 पदुवली सामाजिकी सामाजिक प्रता एतनेची, निनाजनी
 सामाजिकी बावळुदेवा बावलीने मगान बावळुपी
 वरान होत. हे एतन मगान एतने, एतन सामाजिकी
 बावळुना निनाजनी देवाच निनाजनांचे एतनी

सामाजिकी सुवादिने एतन एतनांचे सामाजिकी
 एतनांचे कुमोच बावळु विनाजने पावले. सामाजिकी
 सामाजिकी एतन कुमी कुमो. एतन बावळु आहे. बागुनांचे
 सुवादी कुमो कुम. एतन एतनिनांची एतन एतन
 बावळु बावळु सामाजिकी बावळु एतनांचे देवाच
 कुम कुमो बावळु आहे.

बापना एतनेच्या एतनांचे सुवादा बावळु बावळु
 एतनेच्या एतनेच्या एतनांचे सामाजिकी
 निनाजनी. सामाजिकी सुवादिने एतनांचे एतनांचे
 ते सुवादा बावळु एतनांचे कुम कुमो बावळु
 आहे.

Handwritten signature

University of Mumbai
Department of Lifelong Learning Extension

CERTIFICATE

Name of the Student: PARAB PRITESH PRAKASH

Name & Address of the College

ARTS & COMMERCE COLLEGE PHONDAGHAT
TAL. KANKVALI DIST. SINDHUDURG-416 601

Name of the Project Report in Which Student had Enrolled: SWS / CP

Title of the Project in Report:- Badshaha

Submitted to Department of Lifelong Learning Extension

Parab

Sign of Student

Adishank

Sign of field work Teacher

Sign of field Co-ordinator

AMS

Sign of Principal

PRINCIPAL

Arts & Commerce College
Phondaghat, Tal. Kankvali, Dist. Sindhudurg

Sign of the Director, D.L.E. with seal

अनुक्रमिका

अ.क्र.	तपशील	पृ.नं.
1)	आभिप्राय	1
2)	मी विस्तार कार्यात सहभागी का झालो?	2
3)	कॉलेज पातळीवरील कार्यक्रम	3
4)	समाज पातळीवरील कार्यक्रम	4
5)	पारंपारिक विस्तार कार्यात आपुनी सहभागी होता का?	5
6)	मी विस्तार कार्याबाबत कुठल्या अपेक्षा काय होत्या?	6
7)	अपेक्षा पूर्ण झाल्या का?	7
8)	कुठल्या समोर कोणत्या समस्या झाल्या?	8
9)	विस्तार कार्यातील कार्यक्रम आवडतात का?	9
10)	कुठेही सहाय्याची आवश्यकता का?	10
11)	कुठेही कार्यक्रम कसे राबवतात?	11
12)	मुलाखत - 1	12
13)	मुलाखत - 2	14
14)	विस्तार कार्ये उपक्रमानुसार कुठेही कार्य शिकतात?	16
15)	समाज कार्यामध्ये विस्तार कार्याचे योगदान काय कार्ये?	17
16)	विस्तार कार्याच्या प्रगतीसाठी कुठेही कार्ये सांभाळता?	18
17)	निष्पत्ती	19
18)	शेरा	29

अभिप्राय

मी कुमार. प्रितीश प्रकाश परब तृतीय वर्ष वाणिज्य कला आणि वाणिज्य महाविद्यालय फोंडाघाट या महाविद्यालयात शिकत असून मी यावर्षी 2016-17 चा आजीवन अध्ययन विस्तार विषय मध्ये सहाजीब झालो आहे.

कुवई विद्यापिठाला आजीवन अध्ययन विस्तार विभाग संचालक डॉ. दिनिय पाटील यांनी हा विस्तार कार्याचा विभाग आम्हाला महाविद्यालयात सुरू केल्याबद्दल सर्वप्रथम मी त्यांचे आभार मानतो.

तसेच आम्हाला महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. शेकडे सर यांनी हा विभाग महाविद्यालयात सुरू करण्याची परवानगी दिल्याबद्दल मी त्यांचे मनापासून आभार मानतो. तसेच विभागाचे कार्यक्षेत्र आम्हाडे सर व तसेच आम्हाला या विभागाची माहिती देऊन सहाजीब होण्याची संधी दिल्याबद्दल मी त्यांचे मनापासून आभार मानतो.

तसेच या विभागाचे क्षेत्र समन्वयक प्रा. एस. एस. पाटील यांनी आम्हाला भेट देऊन माहिती दिल्याबद्दल तसेच योग्य ते मार्गदर्शन केल्याबद्दल त्यांचे मनापासून आभार मानतो. तसेच विद्यार्थ्यांनी जवळपास कु. सागरा शिंदे व कु. स्नेहा यावंत यांनी सुद्धा आम्हाला मार्गदर्शन केल्याबद्दल मी त्यांचे मनापासून आभार मानतो.

मी विस्तार कार्यात का सहभागी झालो?

आमच्या महाविद्यालयात आजीवन अष्टाध्याय विस्तार विभाग कार्यरत असल्यामुळे या विभागाद्वारे वेगळे काहीतरी शिक्षण येईल. या हेतूने मी या विभागात सहभागी झालो.

जवळ कायतरी शिक्षणाची आवश्यकता असल्याने मलाही आवडे. मला समाज सेवेची आवश्यकता असल्याने या विभागाद्वारे मला योग्य प्रकारे समाजसेवा करता येईल किंवा जनजागृती करता येईल. तसेच स्वतःचे आविष्कार घडविण्यास संधी मिळेल. या उद्देशाने मी या विभागात सहभागी होऊन ठरविले.

तसेच हा उपक्रम मुंबई विद्यापीठातर्फे असल्याने आपल्याला या विभागात सहभागी होऊन एक वेगळा नवा अनुभव घेता येईल. म्हणून मी या विभागात सहभागी झालो. तसेच मला कशिकरविषयी अधिक माहिती जाणून घेण्याची इच्छा असल्याने व या माहितीच्या आधारे योग्य त्या कशिकर निवड करता येईल, या हेतूने मी या विभागात सहभागी झालो.

कॉलेज पाठकीवरीत कार्यक्रम

क्र.सं	कार्यक्रम	विषय	दिनांक	ठिकाण	र
1)	विभागाची ओळख	-	27-7-16	फोंडाघाट कॉलेज	
2)	प्रथमसत्र मार्गदर्शन कार्यशाळा आमरा कॉलेज	पहिली समान काम करायचे	23-8-16	कॉलेज	
3)	विद्यार्थी ज्वलनशापक व प्रोजेक्टची निवड	CP S.W.S	1-9-16	फोंडा कॉलेज	
4)	प्रोजेक्ट माहिती कार्यशाळा प्रा.एम एन पाटील.	CP प्रोजेक्ट PCC SWS APY	2-3-16	फोंडा कॉलेज	
5)	पेशाने ज्वलनशापक	-	8-10-16	फोंडा कॉलेज	
6)	द्वितीय सत्र मार्गदर्शन कार्यशाळा वेभववाडी	दुसरी सामने निमोजन	18-11-16	वेभववाडी कॉलेज	
7)	विद्यार्थी मार्गदर्शन कार्यशाळा	पुढाग महाराष्ट्र	20-10-16	फोंडा कॉलेज	
8)	संविधान दिन	-	26-11-16	फोंडा कॉलेज	
9)	क्षेत्र समन्वय मार्गदर्शन पाटील सर	-	1-12-16	फोंडा कॉलेज	
10)	पध्दातय	सर्व भारत	20-12-16	वेभववाडी कॉलेज	
11)	अहवाल लेखन कार्यशाळा पाटील सर.	प्रथम	9-1-17	फोंडा कॉलेज	
12)	करिअर माहिती प्रदर्शन	ए.पी.सर्व करिअर	18-1-17	फोंडा कॉलेज	

समाज पातकीवरील कार्यक्रम

अ.क्र	कार्यक्रम	होम/नहीं	दिनांक	ठिकाण	विषय	सहभागी	संख्या
1)	संविधान दिन	होम		फोंडा	हक्कांविषयी जागृती	होम	५०
2)	मुलाखती	होम		फोंडा	-	होम	1
3)	करिअर विषयी शाळेक जाऊन माहिती दिली.	होम		शाळा हायस्कूल	करिअरची माहिती दिली.	होम	10
4)	प्राथमिक शाळेमध्ये माहिती दिली.	होम		प्राथमिक शाळा फोंडाघाट	करिअरची माहिती दिली.	होम.	10
5)	प्रदर्शन	होम		कॉलेज वशाळा	करिअरचे चार्ट प्रदर्शन	होम	५०

पारंपारिक विस्तार कार्य यापूर्वी सहभागी होता का?

पारंपारिक विस्तार कार्यत सहभागी नाही कारण कला आणि वाणिज्य महाविद्यालयात ही यापूर्वी प्रवेश घेतला असल्या कारणाने या विभागाबद्दल पहिल्यांदा मला फार माहिती नव्हती. तसेच फारशी आवड देखील नव्हती. पण पुढे पुढे समाजसेवेविषयी ओढ निर्माण झाल्याने तसेच नव्या विचारक्रम करताना मला देखील या विभागात सहभागी होण्या मनापासून इच्छा झाली. व ही या माजीवन अध्यक्षन विस्तार कार्यत सहभागी झाले.

या विस्तार कार्यावावत तुम्हा अपेक्षा काय होत्या?

या विस्तार कार्यावावत माझ्या काही अपेक्षा होत्या त्या खालीलप्रमाणे आहेत:-

- 1) समाजसेवेची संधी मिळेल.
- 2) मला पत्रनाट्यात सहभागी होता येईल.
- 3) मला योग्य असे व्यासपिठ मिळेल.
- 4) माझ्यातील कला गुणांना / गुप्त गुणांना वाव मिळेल.
- 5) माझा व्यक्तिमत्वविकास घडेल.
- 6) मला करिअरची संधी मिळेल.
- 7) गुणावंत शिक्षकांच्या व विद्यार्थ्यांच्या सानिध्यतात राहता येईल.
- 8) या विभागावावत इतरांशी संपर्क साधता येईल.
- 9) अनेक सुशिक्षित व्यक्तींचे मार्गदर्शन मिळेल.
- 10) मला माझ्या समाजाशी, तेश्चिंत परिस्मितीशी अधिक संपर्क साधता येईल.

या विस्तार कार्यामुळे तुम्हा अपेक्षा पूर्ण झाला का?

थोड्या झाला, थोड्या नाहीत. परंतु ज्या अपेक्षा राहिली आहेत, त्या हक्क पूर्ण होतील. आची मला था आहे. त्या पुणेहोव्हासाठी मला माझ्या मार्गदर्शक शिक्षकांच्या सहाय्य नक्कीच प्राप्त होईल व माझ्या सर्व अपेक्षा पूर्ण होतील.

विस्तार कार्यातील कार्यक्रम आवडतात का?

होय. मला विस्तार कार्यातील कार्यक्रम फार आवडतात कारण, या कार्यक्रमांमुळे माझा व्यक्तीगत विकास घडवतास मदत झाली. माझ्यातील कला खुणा वाव मिळाल्या. अजून अभ्यास विस्तार विभागातर्फे जे प्रकल्प समाजातून सुध्दा घडवून आणण्यासाठी रावविले जातात. त्यात सहभागी होता येतो. या विस्तार कार्यातील कार्यक्रमांद्वारे आपण आपले चांगले किंवा समाजापर्यंत पोहचू शकतो. म्हणून मला हे कार्य आवडतात.

तुम्ही समाधानी आहेत का?

हो. मी समाधानी आहे. या विभागातून मला समाजात प्रत्यक्षपणे काम करता आले. मला आपले विचार लोकांपर्यंत पोहोचविते आले. माझ्या ज्या अपेक्षा होत्या त्या पूर्ण करता आल्या. अनेक चांगल्या व्यक्तींशी मार्गदर्शन लाभले. मी आवडीचे प्रोजेक्ट मिळाले आहे त्या विषयी मला योग्य ते मार्गदर्शन मिळाले. म्हणून मी खूप समाधानी आहे.

तुम्ही कार्यक्रम कसे राखतात ?

मी प्रितेश प्रकाश परब सन १९९६-१७ मा शैक्षणिक वर्षात तृतीय वर्ष वाणिज्य या शाखेत शिकत आहे. आमच्या कला आणि वाणिज्य महा विद्यालयात कोंडाघाट या महा विद्यालयात आजीवन अद्ययन विस्तार विभागात नतीमे करिअर प्रोजेक्ट, भव्णपूणा प्रकल्प ७५५ प्रकल्प हे प्रकल्प राखविण्यात आले. त्यासाठी आवश्यक ती माहिती मी करिअर करणाऱ्या व्यक्तीजवळ जाऊन मिळवली.

व्यक्त ताल

स्वयंशासनात)

नाव - शोभा सुनिल वागवे

पत्ता - मु.पो करंजे घणसाका (आपटेवाडी)
ता - कणकवली, जि - सिंधुदुर्ग

शिक्षण - 10 वी पास

शैक्षणिक पात्रता - 10 वी पास, 12 वी पास

पद - अध्यापिका

कामाचे स्वल्प - गाव पातळीवर महिलांना एकत्रित करून
त्यांना रोजगाराची संधी उपलब्ध करून देणे

संस्थेचे नाव - हिरकणी लोक संपालित साधन केंद्र कणकवली.

संस्थेचे ठिकाण - कणकवली.

व्यत महानावत महत्त्वानि रूपे

व्यत महानावत वेमवेमके प्रशिक्षण दिले जाते. कुक
 पानन, शेकी-मेदी पालन, भाजी लाभवड दोमकी वाजवि
 वेमवेमका प्रकारे पुगडी घालणे. शंभोकी काढणे,
 समाजातील गरजू लोकांविषयी वाठणाच्या कुापुलकीमुळे,
 समाजसेवेसाठी त्यांनी हा पेशा निवडला.

व्यत वधामुळे कमी व्याजदराने कर्ज मिळवण्याची
 संधी प्राप्त होते.

सहाय्यक शिक्षक

नाव - अश्वि रामचंद्र मुसळे

पत्ता - मु.पो कणकवली शिवाजी नगर
ता - कणकवली जि - सिंधुदुर्ग.

शैक्षणिक पात्रता - MA BEd

कालावधी - 2 वर्ष

कोर्स - MScIT

कोर्स फी - 2000

शैक्षणिक संस्थाची नावे - ब्रिटिश काउन्सिल

भाष्यम - मराठी व इंग्रजी

अभ्यासक्रम - इंग्रजी

परिक्षेचा टप्पा - SSC, HSc MA BEd

पद - सहाय्यक शिक्षक

मासिक उत्पन्न - 35,000

त्यांच्या आयुष्यातील महत्त्वाचे टप्पे

आवडता विषय - इंग्रजी
 आवडता खेळ - क्रिकेट
 आदर्श व्यक्ती - आई, स्वा. वि.दा. सावरकर
 पहिला पत्नार - 8000 होते
 आता पत्नार - 35000 आहे.

अनुभव - चांगला
 विद्यार्थ्यांनी मैत्रीचे आयुष्याचे नीते आहे.
 सामाजिक कार्य -

मुलांना पेशाच्या वावरीत मदत करणे त्यांना
 पुढील आयुष्यासाठी / त्यांच्या करिअरसाठी मार्गदर्शन करणे.
 त्यांच्याकडून नवनवीन कार्यक्रम राबवून घेणे. मुलांच्या वेशि
 पणा, पालकांचे गैरवर्तन, समेत उपस्थित न राहणे, वशि
 अधिक्यांनी जबाबदारी लावलेले काम भा गोष्टी मनाला
 बदलतात.

मुलांच्या संस्कार त्यांना शिकविणे त्यांच्याशी मैत्री निर्माण करणे
 त्यांची आपल्या बदलपी आयुष्याची भा गोष्टी त्यांना
 आवडतात.

आदर्श शिक्षक होण्यासाठी अशिक्षित असणे आवश्यक
 आहे. तसेच साज्जुतदारपणा, सज्जुत ज्ञान असणे त्यांचे भा
 विचार असणे आवश्यक असले.

आतापर्यंत ब्रिटिश काळामध्ये संस्थेला प्रेट दिली
 मुलांविषयी प्रेम आयुष्याची आवड तसेच. समाजसेवेची सं
 मिळावी म्हणून त्यांनी हा पेशा निवडला.

त्यांनी या पेशाबद्दल मनापासून महानपणापासून
आवड होती. तसे त्यांच्यावर संस्कार झाले होते. ज्ञान
दिल्लाने ज्ञान वाढते, म्हणून त्यांनी हा पेशा निवडला.

विस्तार कार्य उपक्रमातून तुम्ही काय शिकलात ?

आजिव अधयन विस्तार विभागातून आम्हाला काही शिकायला मिळाले ती या विभागातील करिअर प्रोजेक्शनची निवड केली असून त्यामधून मला करिअरक व कोणता निवडावा हे शिकायला मिळाले. आलेला समस्ये कसे सामोरे जावे हे शिकता आले. समाजातील लोकां आपले विचार कसे पटवून द्यावे गत्ये ज्ञान मिळाले.

अर्थातच, विस्तार कार्य विभागातील उपक्रमातून खूप काही समाज उपयोगी अशा गोष्टी करावया व शिकाय मिळाल्या.

समाज कार्यमध्ये विस्तार कार्याचे योगदान कार्य :-

आजीवन अध्ययन विस्तार विभागासमर्पित सामान्य महाविद्यालयांमध्ये JWS, CP, PEC व APY या प्रकल्पांची निवड करण्यात आली. त्यामध्ये सामान्य रुपचा करिअर प्रोजेक्ट CP ची निवड करण्यात आली. आम्ही 20-20 विद्यार्थ्यांना दोन जड या प्रकल्पासाठी होते. या दोन विद्यार्थ्यांमध्ये अवस्थापना तर इतर 48 विद्यार्थ्यांमध्ये होते. या 48 विद्यार्थ्यांनी विस्तारित करिअरची माहिती इतर विद्यार्थ्यांना वाचनासाठी प्रसारित करण्यात आली.

त्याचप्रमाणे विद्यार्थ्यांनी या करिअरची माहिती शालेय विद्यार्थ्यांमध्ये देण्यात आली. ज्या विद्यार्थ्यांनी ही माहिती मिळवली. त्यांना स्वतःला फायदा होईलच शिवाय इतर विद्यार्थ्यांना देखील होईल. तसेच समाज प्रबोधन करणारे अनेक उपक्रम आम्ही राबविले. वर्षानुवर्षी दिवस आंदोलनाच्या निमित्त भुवनेश्वरमधील आर्या समाजाच्या कार्यक्रमांमध्ये समाजातील लोकांमध्ये जागरण केले तरी आजीवन अध्ययन व विस्तार विभागाच्या फायदा समाजाला योग्य प्रमाणात पोहोचला आहे असे म्हणता येईल वाचणे ठरवायला जाई.

विस्तार कार्याच्या प्रगतीसाठी तुम्ही काय सांगाल ?

आजहीचन अद्ययथन विस्तार विभाग हा समाजातील अंतर्भागांमध्ये जाऊन व्यापक प्रमाणात कार्य करत आहे. अनेक सामाजिक प्रश्नांचे तसेच समस्यांचे निरसन करण्याचे कार्य विभागाद्वारे केले जाते. या विस्तार कार्याच्या प्रगतीसाठी अनेक व्यक्तींचे सहकार्य मिळणे आवश्यक आहे. तसेच या आधिकाधिक विद्यार्थ्यांच्याही विस्तार कार्याच्या प्रगतीसाठी सहभाग असला पाहिजे.

आजच्या काळात मोठ्या प्रमाणात जातीयवाद, अंधश्रद्धा, भ्रष्टाचार अशा अनेक समस्यांना सामोरे जावे लागते. या समस्या दूर करण्यासाठी सर्वांनी मिळून या अद्ययथन विस्तार विभागाच्या प्रचार सर्वत्र करणे गरजेचे आहे. समाजात शहीम एकता प्रस्थापित करावयाची समाजात शहीम एकता प्रस्थापित करावयाची असल्याने या समस्येचा विचार करणे आवश्यक आहे.

शेरा

आज जीवन अध्यायन व विस्तार विभाग या विभागाच्या सहभागी शाळांमध्ये मला खूप आनंद होत आहे. त्यामुळे मला समाजातील अनेक व्यक्तींशी संवाद साधता आला. या विभागाची प्रवेश फी काही प्रमाणात कमी करण्यात यावी, त्या होतकरी मुले यांमध्ये सहभागी होतील. ज्या महाविद्यालयांमध्ये हा विभाग अस्तित्वात नाही त्या महाविद्यालयांमध्ये हा विभाग अस्तित्वात करावा त्यामुळे विद्यार्थ्यांना सामाजिक सक्षमता मिळाली जाईल.

विस्तार कार्य शिक्षक

क्षेत्र समन्वयक
सही

[Signature]

विद्यार्थी प्रतिनिधी
सही

प्राचार्य सही

[Signature]

PRINCIPAL

Arts & Commerce College
Pheodiga, Dist. Solapur, Dist. Solapur

प्रदूषण - पर्यावरणीय समस्या

प्रदूषण हा शब्द पंधरा-वीस वर्षांपूर्वी आजूबाजू इतक प्रचलित नव्हता. आज तो सर्वतोपेक्षा जाण आहे. त्या विषयी जागृकताही निर्माण झाली. विद्यालयांमध्ये व महाविद्यालयांमध्ये त्या विषयांचे प्रबोधन केले जाते. अभ्यासक्रमातही तयार केले जातात. प्रदूषण व पर्यावरण हा शब्द ही प्रचलित होत आहे. त्याचा ही अभ्यासक्रमात प्राथमिक स्तरापासून समावेश केला जात आहे. याचा ही स्वातंत्र्याची काळ आहे.

पर्यावरण विज्ञान ही आधुनिक विज्ञान शाखा आहे. आज महाविद्यालयांच्या व पदव्युत्तर अभ्यासक्रमात समावेश झाला आहे. पर्यावरण आणि प्रदूषण यांचा परस्पर संबंध आहे. त्यामुळे त्या विषयी समाज जागरण होणे ही काळजी असणे आहे.

पूर्वी आरोग्यशास्त्र हा विषय अभ्यासक्रमात असा व त्याकडे फारसं लक्ष दिलं जात नसे. त्याच महत्त्वाची लक्ष फारस वारत नसे, परंतु त्यात वैयक्तिक व सार्वजनिक आरोग्याविषयी क्रांतिरी महत्त्वाचा विचार मांडला जात होता. पण त्याच वेळी जीवनाच्या समस्या इतक्या जास्त व विकट झाल्या नव्हत्या. औद्योगिकीकरण, नागरिकीकरण, वैज्ञानिक शोध व त्यांचा मानव-जीवनाशी संबंध घनिष्ठ संबंध नसून वा हेतुत होत येणेची वृद्ध भेद वृद्धता व त्यामुळे जीवनाचा वृद्धांचा होणारा विनाश रासायनिक प्रदूषण व वायुमिती वायुमळती मुळे निर्माण झालेले धोके, ध्वनिदूषण मुळे एका वायुमळती सोलला कायदा व दुसऱ्या व्यक्तीला होणारी हानी. अशा कितती तरी नववर्षीन समस्यांना आपला जीवनाशी इतका घनिष्ठ संबंध असून आणि त्यांचे दूरभागी परिणाम होतील. याचा कायदा तरी पान-पंचवीस वर्षांपूर्वी आपण

कैसी होती का? पण आज या सर्व मोर्चेंना आपल्याला
कारकाईने विचार करावाचं लागते. व त्या विषयीची
उपाय योजनाही तातडीने करणीच लागते. ती कैसी न
तर आपल्या वैयक्तिक व सामाजिक जीवनात यथानुसार
पालन होण्याची शक्यता असते. त्यामुळे प्रत्येका कडे राक
थेडिल. याचा विचार देणं दिन जीवन जगताना आपल्याला
करावाचं लागते.

दरनिप्रत्येका ही तर आता निव्यानीय वा
झाली आहे. शहरात रस्ताच्या कोडेला घर असलेतर
येणाऱ्या जाणाऱ्या वाहनांच्या आवाजांमुळे व त्यांच्या कळ
आपण किती त्रस्त होतो! अशा अवस्थेत मन एकात्र
कळत थड काम करता येत नाही. व मावसिक तणाव
वाढतो. त्याच्या नककत परिणाम आपल्या प्रकृतीवर होत
असतो. वाहनांचे आवाज सतत कानांवर आल्यावर विद
अप्रमास तरी कसा करणार? या आवाजांच्या परिणाम आप
कानातील पडभावर होतो. त्यामुळे कालांतराने लठ्ठिरेपणा
ही भेक शकतं. आपण सोरेंच उल्लव प्रेम आहेत व त
असायला हरकत नाही. पण हे असव साजरे करणंय
आपला नेहमीचा मार्ग कोणता? मोठी मोठी दहनित घेऊन
लोकांना तासततास सांगी ऐकविण्याचा! वज विण्याचा आ
आवाज वाढविण्याचा अनेक नवनवीन पद्धती मिश्रपट
भूदातही दिल्यात. त्यासाठी तिकीटचे जास्त पैसे ही भे
जातात. पण या सांडखिस्टिण्या आपल्या कानांवर मि
वाईट परिणाम होतो. त्यामुळे कालांतराने कर्णवाधिरता व
समजावून सांगायला एवं शासनाच्या अतिशय यत्नाने
दक्षम झाल्या हवी. यासाठी आवश्यक तर प्रतिबंध
फाभदा देण्यात करायला हवा.

काही वाहन चालकना अकारण भोभा किं
टेप रेकॉर्डर वाजवीत जाणास मोठी कुशाश्की वारते त्या
दहनितप्रत्येका निर्माण होत आहे. याची जाणीव व ही

होत नाही. हे लोक सार्वजनिक आरोग्याला आपला
 कृपांनी हानी पोहचवित असतात. उत्सवातील वातावरण
 कार्यक्रमातील कर्मावर बंद घालण्याचा शासन अर्थप्रदेश
 प्रयत्न करते. पण त्याचा वापर हा वातावरण परिणाम
 होत नाही. त्यासाठी शासनाने वेळोवेळी बंधने घातलीत
 काही सामाजिक कार्यकर्त्यांनी सहकार्य करावे हे व
 आलीकडे वैज्ञानिक शोध वाढले. त्या बरोबर
 मोबाईलकिरण शांत. मोबाईल ही मरजेची बाब
 असेल ही, पण सदा न कदा वाहन चालवितानाही ते
 काळाना लागणे ही एक फॅशन व प्रतिक्रिया वाव घ्या
 आहे. मोबाईलमुळे ध्वनी प्रदूषण होत. कर्णबधिरता क
 तरांम येते. असे माझा वाचनीत ज्ञाने होते. अशा
 बाबींकडे ही समाजात लक्ष वेधायला हवे.

प्रस्तावना :-

माहिती तंत्रज्ञान

माहिती तंत्रज्ञानाचा मानवी आरोग्य व पर्यावरणसंबंधनासाठी उपयोग :-

माहिती

माहिती व संचार तंत्रज्ञान या मध्ये अंगठक प्रणाली उद्योगांमध्ये हार्डवेयर, सॉफ्टवेयर अंगठकीय भाषा, आणि मुळ डाटा हा वापरून ती माहिती सरळ आणि सोप्या तऱ्हेने मिळवली जाऊ शकते. उदाहरणार्थ. जर माझ्या कोठे बर्ग असू व ते गुण आहेत आणि जर मी त्यांना माहिती तंत्रज्ञानाने आरेखित केले तर मी एका नजरेत ओळखू शकेल आणि किती विद्यार्थ्यांना ह्या वरती गुण आहेत आणि किती पास आली आहेत. याच तऱ्हेने माहिती तंत्रज्ञान मध्ये मुळ डाटा वापरून त्याला आधारेण मनुष्य समजू शकिले असणे घडविले जाते. माहिती तंत्रज्ञान मध्ये सोप्या आणि माहिती तंत्रज्ञानाने च्या माध्यमाने पोहोचणे ही भारतातील सर्वात मोठी अशी औद्योगिक प्राप्ती आहे. महाराष्ट्रातील तरुणांसाठी खूप ज्ञान अशी या मुळे जवळ पास ९ हजारवरून जास्त माहिती तंत्रज्ञान क्षेत्रात नोकरी मिळणार आहे.

COORDINATOR
 Arts & Commerce College, Rajdhani
 Tal. & Dist. Tal. & Dist. Tal. & Dist.
 Tal. & Dist. Tal. & Dist. Tal. & Dist.
 Tal. & Dist. Tal. & Dist. Tal. & Dist.
 COORDINATOR

PRINCIPAL
 ARTS & COMMERCE COLLEGE
 Rajdhani Tal. & Dist. Tal. & Dist.

संशोधन पद्धती :-

आधुनिक तंत्रज्ञानाने - म्हणजे computer
 internet, smart phone & apps ने - आपण
 एकमेकांच्या संपर्कात अधिक प्रमाणात राहू शकतो हे तत्त्व
 खरे. तरीपण याच तंत्रज्ञानामुळे आपण एकमेकां
 विलीन होत आतो. आपल्या आयुष्यातल्या मोजक्या वेळात
 आपण अनेकानेक माणसांबरोबर वरवस्ये संबंध ठेवू शकतो
 किंवा काही मोजक्या मंडळींबरोबर स्खोल नाती जोडू शकतो.
 पण वेळ आणि सुद्धी दोहोंच्या मर्यादांमुळे हजारो माणसां
 बरोबर स्खोल नातेसंबंध जोडणे आपल्याला अशक्य ठरू
 शकते. असे लक्षात येते की ती जोडलेली आणि कित्येक
 ना हा विरोधाभास नाहीच मूळी अनेकानेक पण वरवस्ये
 संबंध जोडत गेलो तर कुणाहीबरोबरच्या खोल संबंधां -
 अभावी आपल्याला एकटेपणाचीच जाणीव होईल. असे अनेक
 नेक पण उथळ संबंध प्रस्थापित करण्यास तंत्रज्ञान आपला
 मदत करत आहे. ते करण्याची आपल्यावर काही कुणी बळ
 करत नाही. असे घडण्याची नित्यता आहे. तंत्रज्ञान उपलब्ध
 करून देते. आपण तसे का करता? याचे उत्तर मानवी
 मनाच्या जोडणघडणीत आहे. उत्कृंत मानवी मनाचे काही
 अचभावधर्म आधुनिक तंत्रज्ञानामुळे चालवले ब चालवले
 जाताने.

आधुनिक माहिती व तंत्रज्ञान आनी भारतीय समाज

तंत्रज्ञान म्हणजे काय? एखादी अपेक्षा करी पूर्ण करायची ह्यांचे ज्ञान बहुतक जलावराना मूक लागली किली खानात हे ज्ञान बहुतक वेळा खुप विचार करुन येत नाही तो त्यांच्या जैषिक अत्वाचा भाग असतो मानव प्राणी वेगळा आहे एखा अपेक्षा निर्माण आली की ती कशी पूर्ण करायची ह्यावर मानव विचार करतो आणि कळिच्या ओघा लवीन ज्ञान निर्माण करुन ती अपेक्षा पूर्ण करत ही मानवाची ही क्षमता थक करणारी भांडी मीण करठ्यासाठी मानवाने चक्राची निर्मिती केली मग हातगाडीची आणि काहीच हजार वर्षात मात्र चंद्रावर पाय ठेवला आज काल मानवजात दशकांचे प्रयत्न आवि लक्षपूर्वची लोकांचे मेंदु कामानु नाव विविध अपेक्षा पूर्ण करतो हे सर्व साधे साधे वा तरी काही गोष्टी लक्षपूर्वक पाहिल्याशिवाय समजव लाहीत. पहिली गोष्ट म्हणजे कसला शोध कुणी क लावला द्याला विशेष महत्व नाही (आभाळ्य ज्ञान व्युत्पन्न ले हा शोध लावला किंवा चितळ्यांची भाकरवडी बेस्ट ह्याच्या मागे एक सत्य दडलेले असते ज्याची चर्चा विशेष होत नाही प्रत्येक यशामागे हजारो लोकांचे अपयश दडलेले असते. तुम्ही बाजारगत जावुन काही दुकाने बंद होवुन नवीन उघडलेली असतील २० वर्षांनी आ खीन एखादिय चितळी वधु किंवा वेगळी वेज दशका शतके त्याच जागी त्याच यशान चालू असते.

आधुनिक माहिती आणि तंत्रज्ञान साधनांचा अभ्यास

आधुनिक भारताचे निर्माण व अद्वितीय बहुआयुष्य विद्वान अश्लेष्मा कायदेपंडित डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांच्या तब्येतीची पर्वा न करता अत्यंत मेहनतीत तीन वर्षांमध्ये जगातील सर्वात जहान व मोठे अमेरिकेतील संविधान लिहिले. घत्नाकार बाबासाहेबांनी २ नोव्हेंबर १९५० रोजी भारतीय राज्यघटना संविधान प्रतिलिपि जाहीर केली.

भारत किंवा भारतीय गणराज्य दक्षिण अश्लेष्माचा एक प्रमुख दिवा आहे.

माहिती व संप्रेक्षणांसाठी (IT) साधनांमुळे, विशेषतः संगणक व इंटरनेटमुळे शिक्षक व विद्यार्थी ज्ञानाची नवी जगाड उघडी झाली आहे. संगणक व इंटरनेट वापरून शिक्षक व विद्यार्थी पुस्तकी ज्ञानाची पत्रिकडे जाऊन त्यांच्या विद्यार्थी तसेच इतर विद्यार्थी संबंधित नवनवी माहिती मिळवू शकतात व आपल्या ज्ञानात भर घालू शकतात.

भारतातील आधुनिक माहिती आणि तंत्रज्ञानाच्या साधनांचा विकास

आपणा सर्वांना माहित आहे की, गेल्या दोन वर्षांपासून आपण एक नवीन परंपरा सुरू केली आहे. एकतर, आपण अर्थसंकल्प माहितीभर आधी आधी सादर करता आणि अर्थसंकल्पाची अंमलबजावणी नु एप्रिलपासून होते या दरम्यान आपल्याला तय्यारीसाठी दोन महिने मिळतात. आपण प्रयत्न करत आहोत की, अर्थसंकल्पासंदर्भात खाजगी, आर्विजि राज्य सरकार, केंद्र सरकार, सरकाराच्या विविध विभागांसह सर्व संबंधितांनी मिळून अर्थसंकल्पनात सर्व गोष्टी आपल्याला प्रत्यक्षाने कशाप्रकारे लागू करता येतील आणि त्या अनुकूल परिणाम आणण्यासाठी आपला भार कशाप्रकारे उभारावा, या अनुसंधानाच्या सूचना तुम्हाला लोकांकडून प्राप्त होतील. यामुळे कदाचित सरकारला आपली निर्णय प्रक्रिया सुलभ करण्यास मदत होईल. आणि पुढीलवेळी, स्वतःच सामुखे काही वेळा एखादे दुसरी गोष्ट फाउलीमस सहा-सहा महिने प्रलंबित जसे, त्या सर्व गोष्टी राबवण्यासाठी आम्हाला तुमच्यासोबत काम करायचे आहे. तुमच्या सूचना जाणुन घ्यायच्या आहेत. आम्ही कल्पना असणे उभारायला हेच होते. जसे घडाला हेच आपणांही ही चर्चा अपेक्षित नाही कारण ते आपण आकार्य आहे. कारण ते काम संसदेने केले आहे. परंतु ते काहीही असले तरी त्याचा उत्तम फायदा जनतेला कसा पोहोचेल देशाला त्याचा कशाप्रकारे फायदा होईल. या सर्व एकाच कामे करू शकतो यासाठीच ही आपली चर्चा आहे.

यंदाख्या अर्थसंकल्पनात विज्ञान आणि तंत्रज्ञान
 शी संबंधित निर्णय घेण्यात आल्याचे तुम्ही पाहिले
 असले. हे सर्व निर्णय घेण्यात आल्याचे तुम्ही पाहिले
 असले. हे सर्व निर्णय खरोखरच महत्वाचे आहेत.
 अर्थसंकल्पीय घोषणांची अंमलबजावणी नितकीय जल
 असावी, या विरीत हे वेबिनार एक एकत्रित प्रया
 आहे.

सारांश

रेडियो, टि. व्ही, इंटरनेट, टेलिकम्युनिकेशन व्हिडिओ कॉन्फरन्स यांसारख्या माध्यमांद्वारे वितरित होणाऱ्या माहितीच्या - देवाणघेवाणी तंत्र म्हणजे वु माहिती तंत्र - विज्ञान होय. माहिती अंप्रेक्षण प्रमाणासाठी साधन वापर करणे म्हणजे अंप्रेक्षण तंत्रज्ञान.

माहिती आणि अंप्रेक्षण तंत्रज्ञानाच्या वापर शि प्रक्रिया प्रभावी बनविण्यासाठी करणे म्हणजेच शोध तंत्रज्ञान होय. समाजाच्या बदलत्या गरजा व तंत्रज्ञानाच्या क्रान्ती यानुरूप शिक्षण क्षेत्रात अनेक बदल घडून जाते.

माहिती व अंप्रेक्षण तंत्रज्ञानाच्या वापरामुळे शिक्षणप्रक्रिया अधिक प्रभावी विद्यार्थी केंद्री आनंददायी सहज बनवता येते.

आज ही तंत्रज्ञानातील बदलांच्या प्रभाव शिक्षण क्षेत्रात आज ही पाहण्यास मिळता.

निष्कर्ष

जस आपणासु एकच वेळी विविध प्रकारची आकडेवारी किंवा पर्यायी हवी असेल. मर मेल इंजिन्सचा उपयोग करतात. या मेल अर्थ इंजिन्स विविध प्रकारच्या माहितीतून निष्कर्ष मिळविता येतात त्यामुळे संतुलित असा निष्कर्ष म्हणतात. मेल अर्थ इंजिन्सची उदाहरणे खालील प्रमाणे.

<http://www.metalaat.com>

Dogpile

<http://www.dogpile.com>

All-in-one

<http://www.albnesa.com>

Ask derves

<http://www.aljeeus.com>

17

Handwritten Arabic calligraphy in purple ink on lined paper. The text is written between two vertical red lines. The words are: "بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ" (In the name of Allah, the Most Gracious, the Most Merciful). The calligraphy is highly stylized and decorative, with large, flowing letters and intricate flourishes. A large, decorative flourish extends from the bottom of the text.

विद्यार्थ्यांचे नाव:-

दिपेश पवार.

कॉलेजचे नाव :-

आर्ट्स अँड कॉमर्स

कॉलेज फाँडाघाट

वर्ग - S.Y.B.com.

हजेरी क्रमांक :- 2

विषय :- पायाभूत अभ्यास

प्रकल्पाचे नावः

साहित्याचा
आधिकार
एक अभ्यास.

सांगदारीक :-

सा.श्री. राणा सर

COORDINATOR

Internal Quality Assurance Cell
Arts & Commerce College, Phondoghat

PRINCIPAL

ARTS & COMMERCE COLLEGE
Phondoghat, Tal. Kankavil, Dist. Sindhudurg

प्रकरण क्रमांक-03

भारतातील ग्राहक

हक्क कायद्याचे

सुस्थापन.

अनुक्रम सामाजिकः

१. प्रस्तावना

२. व्याहक संरक्षण कायल्याची वैशिष्ट्ये

३. व्याहक लोकशाहीची प्राणशक्ती

४. व्याहक संरक्षण कायल्याची उपयोगिता

५. भारतीय मानक संस्था -

व्याहकांसाठी शुचोच्च उपक्रम

प्रस्तावना

व्याहक संरक्षणान्ये शुळ अमेरिकेला माहे. सन १९६० च्या अगोदर जेका व्याहक व्यापारतील अन्वयाची रिती वाजायुळे व्यापारी अस्थावर नामुश होता. तेका शल्फ माडर या त वळिमाने व्याहकांसा उत्पादक आणि व्यापारी यांच्या प्रासावर जय वळवुन दिना होता. अमेरिकेच्या त्कालीन राज्याध्यक्षे जॉन. एफ. के. १५ मार्च १९६२ रोजी ए. एस. कॉन्ग्रेसच्या भाषणात व्याहकांच्या चार अघिष्काराविषयी बोळले जॉन केनेडीनी आंझेलेल्या व्याहक विधेयकांन्ये स्मरण करठयासाठी १५ मार्च हा दिवस जगाभर जागतिक 'व्याहक हक्क दिन' या नावाने साजरा वे जाले. ६ एप्रिल १९६५ रोजी युनोच्या सर्वसाधारण सभेने संरक्षणात प्रोत्साहन निवावे म्हणुन धोरणात्मक बदलांनी आणि कायदेशीर प्रगलांनी मार्गदर्शिक त्वांच्या स्वीकार करवा म्ह अहस्य राष्ट्रांना राणी केले त्यानंतर जगाभरातील बहतांश राष्ट्रांमध्ये व्याहक हितार्थ कायदे अंमलात आणले गेले यु. ए. युके, फ्रान्स, जर्मनी, स्वीडन आणि डार्वे या देशांमध्ये अ त राजबुल व्याहक चळवळ कायदेशीर मार्गांनी चालवली होनी.

२४ डिसेंबर हा दिवस 'राष्ट्रीय व्याहक चळवळ हक्क दि म्हणुन साजरा केला जातो. त्याप्रमाणे तो कुकलाच करठयात आला. व्याहक संरक्षणा कायदेशीर केनी. त्या पाठीमाठान्ये ओषित्या १९८६ डिसेंबर २४ राष्ट्रांनी व राष्ट्रपतींनी या दिवशी व्याहक प्रवेक्षणासाठी प्रदर्शन प्रात्याक्षिक प्रवेक्षणाप त्याळ्याने जनजाक्षतीसाठी आयोजित केनी जातात. नागरी पुशठा विभाग अन्न व ओषध प्रशासन विभागा व जन मा निरीक्षक कार्यालयासाठी आयोजनापर्यंत शान्ये आयोजन केले जाते.

व्याहक संरक्षण कायद्याची वैशिष्ट्ये.

१. स्वयंसंरक्षण :-

व्याहकांनी व्याहकाद्वारे व्याहकासाठी चाळविले जाणारे व्याहक चळवळीचे वर्णन केले आहे.

२. मुक्तीचे बळ :-

अर्ध व्याहकांनी मुक्त प्रयोजनात व्याहकासाठी जबाबदारी घ्यायला लागल्याने त्यांचे बळ वाढले.

३. व्याहकांचे संरक्षण :-

व्याहकांच्या व्याहकाप्रमाणे त्यांना न्याय मिळणे आणि त्यांच्या व्याहकांचे संरक्षण व्हावे हा व्याहक चळवळीचा उद्देश असतो.

४. अर्थव्यवस्थांमधील संबंध :-

व्याहक चळवळ ही व्यापारी आणि उत्पादक यांना अर्थव्यवस्थांमधील व्याहकांची पिढवणी करायला मदत करतो.

५. व्याहक शिक्षण :-

व्याहकांना योग्य शिक्षण दिव्यास त्यांचे मुक्तकार्याची जाणीव होईल आणि उत्पादक व व्यापारी यांच्यापुढील जबाबदारी पिढवणी करायला.

६. सुरक्षितता व कल्याण :-

व्याहकांची सुरक्षितता आणि कल्याण यासाठी व्याहक चळवळी कार्यरत असते. त्यांच्या हितानुसार विचार घेवून व्याहक चळवळीत केले जाते.

७. कायद्याच्या पाठिंब्या :-

व्याहक चळवळीच्या विकासासाठी सरकारने कायद्याच्या पाठिंब्यातून व्याहक संरक्षण विषयी कायदेही सरकारने केले आहेत.

ग्राहक- लोकशाहीची प्राणशक्ती (A King Pin of Democracy)

आर्थिक क्षेत्रात देशील सामाजिक अर्थव्यवस्था कल्याणकारी कायची असेल तर आर्थिक लोकशाहीच्या (Economic Democracy) विचार शब्दक्यात हवा. म्हणजेच आर्थिक शक्ती जनतेमध्ये विकेंद्रित केली पाहिजे. प्रत्येक नागरिक हा ग्राहक म्हणून ओळखला जाऊन त्याला ग्राहकत्वाचे अधिकार मिळवून सामाजिक अर्थव्यवस्था अंमलबजावणी करायची अंघी मिळाली पाहिजे.

लोकशाहीमध्ये शासकीय संस्था (Administrative) आणि सामाजिक अर्थव्यवस्था (Social Economy) असे दोन भाग असतात. लोकशाही पद्धतीने चालविले असलेले लोकशाही अर्थव्यवस्था असेल लोकशाही लोकशाही चालविलेला लोकशाही राज्य अशी दोन्ही प्रजातंत्रां मांडणी केली जाते तेव्हा राजनैतिक शक्ती जनतेमध्ये विकेंद्रित केलेली असते. प्रत्येक नागरिक हा मतदार म्हणून ओळखला जाऊन त्याला मतदान अधिकार मिळवून प्रजातंत्र-कार्यवाही अंघी प्राप्त होते.

ग्राहक ही लोकशाहीची किंगपिन आहे. या व्याख्या हा एक मुवठा आशय आहे. ज्याप्रमाणे किंगपिनशिवाय मजिदारी काम करू शकणार नाही. किंगपिन मरलेल्या शाफ्टची व्यवस्था अनियमित फिरू लागते. त्याप्रमाणे ग्राहक ही किंगपिनशिवाय तिच्या विचार केला नाही तर आर्थिक क्षेत्रात कोणता समाजाची असे होणार पट येईल.

व्याहक संरक्षण कायद्याची उपयोगिता

व्याहक संरक्षण कायदा १९८६ परित जाला आनी आगि मुक मुलभुत बदल भारतीय मार अर्थव्यवस्थेत घडयेतो. अर्थरचना कशा प्रकारे आख्याव्यात आगि याबाबत अनेक परंपरागत संकल्पनेच्या वेगळी रचना आशिल्ल्यात आगि व्याहकाच्यामुळे शक्य होणार आहे. कोपरनिकसपूर्वी पृथ्वी मेली सर्व ब्रह्मांड फिरत आहे विचार जनमला होता. शास्त्र जगतात योग्य मानला जाल होता कोपरनिकसने विश्वरथा केंद्रबिंदु पृथ्वी नाही हे सिद्ध करून अनेक सिद्धांतांची वैश्विक बँक बंद करवून घाल्ली. त्याप्रमाणे उत्पादक हा अर्थव्यवस्थेच्या केंद्रबिंदु नाही तर व्याहक हाच अर्थव्यवस्थेचा आधार आहे आगि विचार मांडून मोठीय जाती घडू घडवून आणल आहे. उत्पादक विवरण आगि उपभोग ही अर्थव्यवस्थेची शोभ्यता आहे. आगि म्हणून उत्पादन हाच अर्थव्यवस्थेचा अर्थ आहे हा विचार मान अयोग्य मानला जातो. उपभोग आगि व्याहक यांना केंद्रबिंदु चळवळीना आगि अर्थव्यवस्थे मूलस्थान मानले आहे.

विक्रेत्याचे वर्चस्व असणाऱी स्थान म्हणजे बाजार हाच बाजारपेठाकडे पाहण्याच्या दृष्टीकोण होता. व्याहक हा विक्रेत्यावर निर्भर आहे. कारण विक्रेता त्याची आर्थिक गर मुर्त करणारा उत्पादक क्रियांना देणार आगि व्यवसायाचे गतिमान करूक आहे. हा परंपरागत आर्थिक विचार माध्यम शोषण व्यवस्थासाठी चारणीभुत ठरला आहे. व्याहक विक्रेतावर. त्याच्या आर्थिक असाहानसाठी विचरून राहलो. आगि म्हणून त्याचे विक्रेत्याची सर्वा सांभाळली पाहिजे.

भारतीय मानक संस्था - व्याहकांसाठी सुयोग्य उपक्रम - महत्त्वा गाडींजीनी आंगितल्याप्रमाणे 'या हा आपल्या उद्योगासाठी अगल्यात महत्त्वाचा प्राय्यास आहे. व्याहकांच्या पाठीबांच्या अजबुत अककसच पायात रूढल्याही उद्योगाच्या डोलाश अशास्त्रीपणे उभा राहते. आल्या व्याहकांच्या मारणा ओळखणे प्राति त्या पूर्ण करल्यासा प्रयत्नशील राहणे हे कोणत्याही उद्योगाच्या प्राथमिक उद्दिष्टेपैकी एक महत्त्वाचे उद्दिष्ट आहे.

भारताच्या मोठ्या लोकसंख्येमुळे प्रत्येक उत्पादन आणि विविध व्यवसायाचा अंशेतला मोठी बाजारपेठ उपलब्ध आहे. देशाचे विकसितशील स्वरूप आणि विविध आर्थिक स्तर असलेली लोकसंख्या व्याख्यामुळे आपला देश सर्व प्रकारच्या आणि विविध तत्त्वानुसार चालवण्या संस्था किंवा उद्योगांमध्ये व्याख्या व्यवसायासाठी वरदान ठरला आहे. सर्व परिस्थिती ज्ञात होता व्याहकांनी त्यांच्या हिताने संरक्षण करण्यासाठी स्वयंप्रेरीत केले हे ऊर्जा वापरण्याची आणि सरकारचे व्याहक हिताने संरक्षण करणे आणि उपाययोजना करण्याची गरज आहे. त्या दृष्टीने सुमारे अन्तर वर्षापूर्वी आपल्या स्वातंत्र्याच्या पूर्वमंथनेला आपल्या देशातल्या विन्यासवंतानी भारतीय मानक संस्थेची स्थापना केली अस्कारी नोंदणी कायदा १९६० साली या संस्थेची नोंदणी भारतीय राष्ट्रीय मानक संस्था म्हणून भारतीय उद्योगांना श्रेष्ठ ठरलीत. अशी विविध मानके तयार करणे आणि त्या दृष्टीने जनतेत अजशता निर्माण करणे हे स्वयं-चे कार्यक्षेत्र होते.

भारतीय अर्थव्यवस्था आणि उद्योग क्षेत्रात अनेक वाढ-उत्तर आले. दरम्यान भारतीय मानक संस्था वरच्या नव्याने नामकरण करण्यात आले असाता हि संस्था भारत मानक संस्था नावाने १९८७ पासून (१९८८) पासून

१९६६ अन्वये कार्यन्वित ज्ञानी या संस्थेच्या उपक्रमांनी मिळविलेल्या लोकाविरुद्धता संस्थेच्या वेत असलेल्या विकास तसेच उद्योग जगातले बदल वातावरण लक्षात घेता १९६६ कायदा २०९ ए या नव्या कायद्याची आवश्यकता निर्माण झाली.

शुंतवलेली मानके निश्चित करण्याबरोबरच १९६६ ने अनेक प्रकारे राष्ट्रीय अर्थव्यवस्थेला उपकारक असे अनेक ठोस कायदे करून दिले आहेत. त्यापैकी काही असे आहेत प्रामाणिकरणाद्वारे उत्तम दर्जाच्या सुरक्षित विश्वसनीय वस्तु पुरवठा न्यायकांख्या आरोग्याला कमीत कमी हान्यकारक असलेल्या अशा वस्तुंच्या निर्मितीला प्रोत्साहन देणे आयात निर्यातीच्या विविध पर्यायाना प्रोत्साहन देणे. पुढे उत्पादनाच्या विविध प्रकारची अनिर्वाह वाढ रोखणे. प्रथम पत्र आणीतपासणी पध्दतीचा प्रयोग वापर करणे.

मानकांच्या सुत्रांचे निश्चितीकरण

उत्पादन प्रमाणीकरण योजना

अनिर्वाह नोंदणी योजना

परदेशी उत्पादक कंपन्यांच्या नोंदणीची योजना.

सुद्धतेची खात्री देणारी हॉल मार्किंग योजना

चाचण्यासाठी प्रयोगशाळेची व्यवस्था

प्रयोगशाळेची प्रतवारी करणारी योजना

भारतीय मानकांची लिस्टी

कायदा व्यवहार उपक्रम

साहित्य मिळवण्यासाठी सेवा

University of Mumbai
Department of Lifelong Learning Extension

CERTIFICATE

Name of the Student: Bhagale Shruddha Gunvath

Name & Address of the College

ARTS & COMMERCE COLLEGE PHONDAGHAT
TAL. KANKVALI DIST. SINDHUDURG-416 601

Name of the Project Report in Which Student had Enrolled: SWS / CP

Title of the Project in Report:- Vadnam

Submitted to Department of Lifelong Learning Extension

Bhagale
Sign of Student

Shruddha
Sign of field work Teacher

Shruddha
Sign of field Co-ordinator

Shruddha
Sign of Principal

PRINCIPAL
Arts & Commerce College
Phondaghat, Tal. Kankvali, Dist. Sindhudurg

Sign of the Director, D.L.L.E with seal

अनुक्रमिका

तपशील

		पृष्ठ
1	अभिप्राय	१
2	मी विस्तार कायति सहभागी झाले का ?	2
3	कॉलेज पाठवीवरील कार्यक्रम	3
4	समाज पाठवीवरील कार्यक्रम	4
5	पारंपारिक विस्तार कायति आपूर्वी सहभागी होता का ?	5
6	या विस्तार कार्यबद्धता त्मच्या अपेक्षा काय होते	6
7	अपेक्षा पूर्ण झाल्या का ?	7
8	त्मच्या समोरे कोठल्या समस्या आल्या	8
9	विस्तार कायतील कार्यक्रम आणुतात का	9
10	तुम्ही समाधानी आहात का ?	10
11	तुम्ही कार्यक्रम कसे राखतात	11
12	मुलाखत - I	12
13	मुलाखत - II	13
14	निबंध	-
15	विस्तार कार्य उपरुमानून तुम्ही काय शिकतात	15
16	समाज कार्यमध्ये विस्तार कायति योगदान कार्य	16
17	विस्तार कायत्या स्वतःसाठी तुम्ही काय सांगाल	17
18	जेरा	18

अभिप्राय

मी. कुमारी भोगले स्नेहा गुरुनाथ तृतीय वर्ष, वाणिज्य, कला, वाणिज्य महाविद्यालय फोंडाघाट, या महाविद्यालयात शिकून असून मी यावर्षी २०१६-१७ च्या आर्थिक अध्ययन विस्तार विभागामध्ये सहभागी झाली आहे.

गुरुवृत्त विद्यापीठाच्या "आर्थिक अध्ययन विस्तार विभाग" संचालक डॉ. दिलीप पाटील यांनी हा विस्तार कार्य विभाग आमच्या महाविद्यालयात करू केव्हाबद्दल सर्व प्रयत्न मी त्यांचे आभार मानते.

तसेच, आमच्या महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. गोकुल सर यांनी हा विभाग महाविद्यालयात शुरु करव्याची परवानगी दिल्याबद्दल मी त्यांचे मनापासून आभार मानते. तसेच या विभागाचे कार्यशिक्षक डॉ. आशुते सर व तसेच शाशकवाड सर यांचे आम्हाला या विभागाची माहिती देऊन सहभागी होव्याची संधी दिल्याबद्दल मी त्यांचे मनापासून आभार मानते.

तसेच, या विभागाचे दोत समन्वयक या. प्रताप पाटील यांनी आम्हाला भेट देऊन माहिती दिल्याबद्दल तसेच योश्व ते भागदर्शन केव्हाबद्दल त्यांचे मनापासून आभार मानते. तसेच या विभागाचे व्यवस्थापक सायली शिंदे व स्नेहल सावंत यांनी आम्हाला योश्व भागदर्शन केव्हाबद्दल मनापासून आभार मानते.

मी विस्तार कार्यात सहभागी का झाले ?

सामच्या महविद्यालयान आनीबिन अध्ययन विस्तार विभाग कार्यात असल्यामुळे या विभागाद्वारे वेगळे कार्यातरी शिकता येईल. या हेतूने मी या विभागात सहभागी झाली. नाकिन कार्यातरी शिकण्याची आवड सर्वांनाच असते मलाही आहे. मला समाज सेवेची आवड असल्याने या विभागाद्वारे मला घोड्या-फार समाजात समाजसेवा करता येईल किंवा जनजागृती करता येईल, तसेच स्वतःचे भविष्य घडविण्याची संधी मिळेल. या उद्देशाने मी या विभागात सहभागी होण्याचे ठरविले.

तसेच, हा उपक्रम मंडई विद्यापीठातर्फे असल्याने आपला मला या विभागात सहभागी होऊन एक वेगळा नवा अनुभव घेता येईल, म्हणून मी या विभागात सहभागी झाली. तसेच मला करिअर विकासाची अधिक माहिती जाणून घेण्याची इच्छा असल्याने व या माहितीच्या आधारे योग्य त्या करिअरची निवड करता येईल, या हेतूने मी या विभागात सहभागी झाली.

कॉलेज पान्डीवरील कार्यक्रम

कार्यक्रम	विषय	दिनांक	ठिकाण
1) विभागाची ओळख	-	24/7/16	फोंडाघाट
2) प्रथमसत्र मार्गदर्शन कार्यशाळा आचरा कॉलेज	पहिल्या सत्रात काय करावे	29/8/16	आचरा कॉलेज
3) विद्यार्थी व्यवस्थापक व प्रोजेक्टरी निवड	C.P, S.W.S	11/9/16	फोंडाघाट कॉलेज
4) प्रोजेक्ट मधीली कार्यशाळा प्रा. एम. पद्म पाटील	C.P प्रोजेक्ट PEC S.W.S, APX	21/8/16	फोंडाघाट कॉलेज
5) पेशाचे व्यवस्थापन	-	8/10/16	फोंडाघाट कॉलेज
6) द्वितीय सत्र मार्गदर्शन कार्यशाळा, वेळवारी	दुसऱ्या सत्रात निमोजन	18/11/16	वेळवारी कॉलेज
7) विद्यार्थी मार्गदर्शन कार्यशाळा	उडगाव मध्ये काचे निमोजन	20/11/16	फोंडाघाट कॉलेज
8) संविधान दिन	-	26/11/16	फोंडाघाट कॉलेज
9) क्षेत्र सम्मेलन मार्गदर्शन, पाटील सर	-	11/2/16	फोंडाघाट कॉलेज
10) पत्रनाटय	Cash Less india	20/12/16	कॉलेज
11) अहवाल लेखन कार्यशाळा पाटील सर	प्रकल्प	3/1/17	फोंडाघाट कॉलेज
12) कुरिअर मधीली मार्गदर्शन	C.P सर्व कुरिअर	18/1/17	फोंडाघाट कॉलेज

समाज पातळीवरील कार्यक्रमा

क्रमांक	कार्यक्रम	ठिकाण	दिनांक	विषय	संस्था	संख्या
1)	शंखिद्यान दिन (रुमी)	होय	फोंडवार	हस्तकंवित्तवी जपूती	होय	40
2)	मुलाखती	होय	फोंडवार	-	होय	1
3)	इरिअर विषयी शाले- मध्ये माहीती दिल्ली	होय	शाळा रायमुख	इरिअरची माहीती दिल्ली	होय	10
4)	प्राथमिक शालेमध्ये माहीती दिल्ली	होय	प्राथमिक शाळा फोंडवार	इरिअरची माहीती दिल्ली	होय	10
5)	प्रदर्शन	होय	कॉलेज शाळा	इरिअरचे चार्ट प्रदर्शन	होय	

पारंपारिक विस्तार कार्यनि यापूर्वी सहभागी होना का

नाही, कारण कुला आणि वाणिज्य महाविद्यालय फोंडागाह या कॉलेजमध्ये मी यापूर्वी प्रवेश घेतला असल्याने या विभागात खर्च पारितोषिकांमधून मला फारशी माहिती नव्हती, तसे फारशी आवड अहसा नव्हती, पण फुदे-फुदे समाज सेवेची ओढ निर्माण झाल्याने तसेच इतर विद्यार्थ्यांना या विभागात सहभागी झालेले पाहून, नवनवीन कार्यक्रम करताना पाहून मला देखील या विभागात सहभागी होण्याची मनापासून इच्छा झाली. व मी या आवधीतून अद्यायन विस्तार कार्यनि सहभागी झाले.

या विस्तार कार्याबाबत तुमच्या अपेक्षा काय होत्या ?

या विस्तार कार्याबाबत माझ्या काही अपेक्षा होत्या पुढीलप्रमाणे.

- 1) मला समाजसेवेची संधी मिळेल.
- 2) मला पथनाट्यात सहभागी होता येईल ?
- 3) मला योग्य असे व्यासपीठ मिळेल.
- 4) माझ्यातील कुला / गूणांना / मूल गूणांना काव मिळेल.
- 5) माझा व्याक्तिमत्त्व विकास होईल.
- 6) मला करिअरची संधी मिळेल.
- 7) गूणांत शिद्धाकाच्या व विषयाच्या आन्विष्टान राहता येईल.
- 8) या विभागात अंतरांगी संपर्क साहता येईल.
- 9) अनेक सुशिक्षित व्यक्तींचे मार्गदर्शन मिळेल.
- 10) माझा, माझ्या समाजाशी, निशल्या परिस्थितीशी अधिक संपर्क साहता येईल.

अपेक्षा पूर्ण ज्ञानया का ?

शोडश ज्ञानया, शोडश नाहित. परंतु ज्या अपेक्षा राहिल्या आहेत. त्या तत्काल पूर्ण होतील. याची मला खात्री आहे. त्या पूर्ण होण्यासाठी मला माझ्या मार्गदर्शक शिक्षकांचे सहाय्य नक्कीच प्राप्त होईल. व माझ्या सर्व अपेक्षा पूर्ण होतील.

तुमच्या समोर कोणत्या समस्या आल्या ?

समाधान काम करताना लोकांना आपले मत समजून घ्यायला येत नाही. लगेच मी प्रथम वर्षीय महोदय करिअर प्रोजेक्ट निवडला आहे. त्या संदर्भाची माहिती कोणत्याही व्यक्तीला मिळवायची थांबावत शीडी समस्या निर्माण झाली. या प्रोजेक्टसाठी मला करिअर करणाऱ्या व्यक्तींजवळून माहिती घ्यावी लागली. तिथे गेल्यावर त्यांना प्रथम काय विचारवे ? कोणता प्रश्न कसा विचारवा त्यावर त्यांच्या प्रतिक्रिया कोणत्या असतील ? त्याचे सकारात्मक स्वरूप मिळवता का ? थांबावत शीडी समस्या निर्माण झाली.

विस्तार कार्यतील कार्यक्रम आवडतात का ?

होय. मला विस्तार कार्यतील कार्यक्रम फार आवडतात. कारण या कार्यक्रमांमुळे माझा व्यक्तिमत्त्व विकास हाडण्यास मदत झाली. माझ्यातील कलागुणांना वाव मिळाले आणि अख्ययन विस्तार विभागातर्फे हे सकारण समाज मध्ये स्वारणा वडवून आठवणासाठी शकविले जाताने. त्यात आशागी होता येते. तसेच समाजा मध्ये काम करण्याची शंही प्राप्त होते. या विस्तार कार्यतील कार्यक्रमांमुळे आपले चांगले विचार समाजा पर्यंत पोहचवू शकतो. म्हणून मला हे कार्यक्रम आवडतात.

तुम्ही समाधानी आहात का ?

होय, मी समाधानी आहे. कारण या विभागातले मला समाप्तात प्रत्यक्षपणे काम करता आले. मला आपले विचार लोकांपर्यंत पोहचविता आले, माझ्या ज्या अपेक्षा होत्या त्या पूर्ण केल्या गेल्या. अनेक चांगल्या व्यक्तींचे मार्गदर्शन लाभले, मी या वर्षी जी करिअर मीनिव्हट निवडला आहे, त्या तिखटी मला योग्य ते मार्गदर्शन मिळाले, म्हणून मी समाधानी आहे.

तुम्ही कार्यक्रम कुसे राववलात ?

मी, कू अरुणा गुरुनाथ भोगले, सन २०१६-१७ या शैक्षणिक वर्षांत तृतीय वर्ष वाणिज्य या शाखेन शिक्षित आते. आमच्या कला, आणि वाणिज्य महाविद्यालयान फोंडाघाट, या महाविद्यालयान आजीवन अभ्यासन विस्तार विभागाच्या वर्त करिअर प्रोजेक्ट, अन्नपूर्णा प्रकल्प, ISIAS प्रकल्प. हे प्रकल्प शब्दविषयान आले. त्यापैकी मी करिअर प्रोजेक्ट हा विषय निवडला. त्यासाठीची आवश्यक ती माहिती मी करिअर करवा व्यक्तीपत्रात जाडून मिळविली.

सहाय्यक शिक्षक

नाव :

पत्ता :

शैक्षणिक पात्रता : M.A. B.ed.

कालावधी :- ४ वर्षे

कोर्स :- MS-CIT, Typing

कोर्स फी : 3500

शैक्षणिक संस्थाची नावे : ब्रिटीश काँग्रेसील

माध्यम : मराठी व इंग्रजी

अभ्यासक्रम : इंग्रजी

परिक्षेचा तप्पा :- S.S.C, H.S.C M.A, B.ed.

पद :- सहाय्यक शिक्षक

मासिक उत्पन्न : 40,000

त्याच्या आयुष्यातील महत्त्वाचे टप्पे

आतापर्यंत बोर्डाच्या पाच परिक्षा दिल्या.
आवडता विषय :- इंग्रजी
आवडता क्षेत्र :- खो-खो
आदर्श व्यक्ती :- आई-वडील
पहिला पगार :- १५,००० होता.
आता पगार :- ५०,००० आहे.

सहाय्यक शिक्षक या पदावर कार्यरत आहेत. १००१ ला पहिला वॉच केला वेळोवेळी कोलेज येथे आता कठाकवली येथे कार्यरत आहेत.
नोकरी करून ४ वर्षे पूर्ण झाली.

अनुभव :- चांगला

विद्यार्थ्यांशी मैत्रीचे आपुलकीचे नाते आहे.
एका शाळेत किमान ३ ते पाच वर्षे नोकरी करावी लागते.

आमाजिक कार्य :-

म्हणांना पेशाच्या बाबतीत मदत करतो. त्यांना पुढील आयुष्यासाठी / त्यांच्या करिअरसाठी मार्गदर्शन करतो त्यांच्याकडून नवनवीन कार्यक्रम राबवून देतो. मुलांचा बेरिस्तपण पालकांचे गैरवर्तन, समेत उपस्थित न राहणे, वरिष्ठ अधिकाऱ्यांनी प्रत्यक्ष लादलेले काम या गोष्टी मनाला छटकतात. मुलांचा सहवास, त्यांना शिकवितो, त्यांच्याशी मैत्री निर्माण करतो त्यांची आपल्या वडलांची आपुलकी या गोष्टी त्यांना आवडतात.

आदर्श शिक्षक होण्यासाठी शरीरहित असणे, आवश्यक आहे. तसेच समजूतदारपणा, सखोल ज्ञान अत्यंत, चांगले आचार-विचार असणे आवश्यक असते.

आतापर्यंत ब्रिटिश काँग्रेस संस्थेला अट दिल्ली. मुत्त
विखशी त्रेम, आपुलकी, आवड तसेच समाजसेवेची संघी मि
लावी, म्हणून त्यांनी हा पेशा निवडला.

त्यांनी या पेशाखालून मनापासून लहानपणापासूनच
आवड होती. तसे त्यांच्यावर संस्कार झाले होते. ज्ञान दिल्याने
ज्ञान वाढते. म्हणून त्यांनी हा पेशा निवडला.

बचत गट

श्री देव केळीवा

नाव :- अर्चना अरूठा बाणे

पत्ता :- मु. पो फोंडाघाट (अर्चिवाडी)
ता. कणकवली, जि. सिंधुदुर्ग

शिक्षण :- १० वी पास.

शैक्षणिक पात्रता :- १० वी, १२ वी पास

पद :- सहयोगिनी (बचत गट व्यवस्थापक)

कामाचे स्वरूप :- गाव पातळीवर महिलांना प्रेरित करून त्यांना रोजगाराची संधी उपलब्ध करून देणे.

संस्थेचे नाव :- हिरकणी लोक
संचालित शासन केंद्र फोंडाघाट

संस्थेचे ठिकाण :- फोंडाघाट

बचत गटाबाबत महत्त्वचे टप्पे

बचत गटामार्फत वेगवेगळे प्रशिक्षण दिले जाते. कुककृत पालन, शेळी-मेंढी पालन, भाजी लागवड, द्वालयकी बाबत वेगवेगळ्या प्रकारे फुगडी घालणे, रांगोळी काढणे, शिवठाक, अक्षीपालन, दागिने तयार करणे, पाककला शिकवणे, कॅटरिंग असे वेगवेगळे प्रशिक्षण सेवा पत्तार यांच्या बचत गटामार्फत दिले जातात.

त्यांच्याकडे बचत गट चालविण्याचे कोर्गल्य आहे.

त्या ५० बचत गटांचे कामकाज पाहताना.

समाजातील गरज, लोकांविषयी वाटणाऱ्या आपुलकीमुळे समाज सेवेसाठी त्यांनी हा पेशा निवडला.

बचत गटामुळे कुमी व्याज दराने कर्ज मिळविण्याची संधी प्राप्त होते.

विस्तार कार्य उपक्रमानुन तुम्ही काय शिकलात ?

आजीवन अभ्यास विस्तार विभागातून आम्हाला खूप काही शिकायला मिळाले, मी या विभागातील करिअर प्रोग्रामची निवड केली असून त्यामधून मला करिअर कुशा व क्षेत्र निवडावा हे शिकायला मिळाले, आलेल्या समस्यांना कसे सामोरे जावे हे ही शिकता आले.

समाजातील लोकांना आपले विचार कसे पटवून द्यावे याचे ज्ञान मिळाले.

अर्थातच, विस्तार कार्य विभागातील उपक्रमानुन क्वी काही समाज उपयोगी अशा गोष्टी करायला व शिकायला मिळाल्या.

समान कार्यामध्ये विस्तार कार्याचे योगदान कार्य

आजीवन अध्ययन विस्तार विभागामार्फत आमच्या महाविद्यालयाने SWS, CP, PEC, व APY या तक्त्याची निवड करव्या माली. त्यामध्ये आमच्या गुप्तचा कुरिअर प्रोब्लेमर CCP ची निवड करव्यात आली. आमचे 20-20 विद्यार्थ्यांचे दोन गट या प्रकृत्या- साठी होते. यात दोन विद्यार्थ्यांनी व्यवस्थापक तर इतर 48 वेदार्थ्यांनी होते. या 48 विद्यार्थ्यांनी प्रत्येकी दोन कुरिअरची माहिती मेळवली. विद्यार्थ्यांनी मिलवलेल्या कुरिअरची माहिती इतर वेदार्थ्यांना वाचनासाठी संग्रहालयात ठेवण्यात आली.

त्याचप्रमाणे विद्यार्थ्यांनी या कुरिअरची माहिती शास्त्रेय वेदार्थ्यांना देण्यात आली ज्या विद्यार्थ्यांनी ही माहिती मेळवली त्यांना स्वतःला कायदाच होईलच शिवाय इतर विद्यार्थ्यांचा देखील होईल. तसेच, समान प्रबोधन करणारे अनेक कार्यक्रम आम्ही राबवले, व्यसनमुक्ती दिन, महिला सवलीकरण व्री शुभ हत्या, अंधश्रद्धा निर्गुजन, युवकांस्मोरील आव्हाने यासारखे कार्यक्रम राबवले समाजानीत 17% लोक जरी त्यांचे आचरण केले ही आजीवन अध्ययन व विस्तार विभागाचा फायदा समाजास मेळत्या प्रमाणावर झाला, असे महत्त्वावर वावगे ठरवणार जाहीत

विस्तार कार्याच्या प्रगतीसाठी तुम्ही काय सांगाल ?

'आजीवन अध्ययन विस्तार विभाग' हा समाजातील अंगणागामध्ये वाडून व्यापक स्माणात कार्य करत आहे. अनेक सामाजिक प्रश्नांचे तसेच समस्यांचे निरसन करण्याचे कार्य या विभागाद्वारे केले जाते. या विस्तार कार्याच्या प्रगतीसाठी अंगणागामध्ये सहकार्य मिळणे आवश्यक आहे. तसेच यात अधिकारि विद्यार्थ्यांसाठी विस्तार कार्याच्या प्रगतीसाठी सहभाग असला पाहिजे. तरच या विस्तार कार्याची प्रगती चांगल्या प्रकारे होऊ शकते.

आजच्या काळात मोठ्या प्रमाणात जातीयवाद, अंधश्रद्धा, अज्ञान, स्त्री-मुलाहत्या अशा अनेक समस्यांना सामोरे जावे लागते. या समस्यांवर करतव्यासाठी विस्तार कार्याच्या प्रगतीत वाटणे आवश्यक आहे. यासाठी सर्वांनी मिळून या आजीवन अध्ययन विस्तार विभाग कार्याचा प्रचार सर्वत्र करणे, गरजेचे आहे. समाजात राष्ट्रीय एकता आणि एकतात्मता प्रस्थापित करावयाची असल्यास या समस्यांचा विचार करणे आवश्यक आहे.

शेरा

आजीवन अध्ययन व विस्तार विभाग या विभागात सहभागी शाळ्यांमुळे मला खूप आनंद होत आहे. त्यामुळे मला समाजातील अनेक व्यक्तींशी सवाद साधता आला. या विभागाची प्रवेश फी काही प्रमाणात कमी करण्यात यावी. त्यामुळे होतकड मुले यामध्ये सहभागी होतील. ज्या महाविद्यालयांमध्ये हा विभाग सुरू नाही त्या महाविद्यालयांमध्ये हा विभाग सुरू करावा. त्यामुळे विद्यार्थ्यांना सामाजिक सदस्याची जाणीव होईल.

Chitambar
विस्तार कार्य शिक्षक
सही

Chitambar
होत्र समन्वयक
सही

Chitambar
विद्यार्थी प्रतिनिधी
सही

Chitambar
PRINCIPAL
Arts & Commerce College
Phodap, Tal. Karad, Dist. Solapur